Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

EduLAw

“ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛ”-ЫН ЧИГЛЭЛЭЭР МУИС-ИЙН ХОВД АЙМАГ ДАХЬ САЛБАР СУРГУУЛЬД ХИЙГДЭЖ БУЙ АЖЛУУД

МУИС-ийн Ховд аймаг дахь салбар сургуулийн төслийн баг

1

ХОВД СУРГУУЛЬД ХИЙГДЭЖ БУЙ АЖЛУУД

1	• *18 ОНЛАЙН ХИЧЭЭЛ БОЛОВСРУУЛАХ АЖИЛД ОРОЛЦОЖ БАЙНА*
2	• *СӨБ, БАБ АНГИД ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛ ХИЧЭЭЛИЙГ 2 КР ЭЭР ЗААВАЛ ҮЗЭХЭЭР СУДЛАЖ БАЙНА.*
3	• *БАГШ МЭРГЭЖЛИЙН АНГИУДАД ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛ ХИЧЭЭЛИЙГ 2 КР СОНГОХ ХИЧЭЭЛЭЭР ОРЖ БАЙНА*
4	• *БОЛОВСРОЛ СУДЛАЛЫН МАГИСТРЫН ХӨТӨЛБӨРТ ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛ ХИЧЭЭЛИЙГ ОРУУЛАХААР АЖИЛЛАЖ БАЙНА*
5	• *БАРУУН БҮСИЙН ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТ БОЛОН ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХУРЛУУД ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН*
6	• *ОРОН НУТГИЙН ЦЭЦЭРЛЭГ, ЕБС-ИЙН БАГШ НАРТ МЭРГЭЖИЛ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛЫН СУРГАЛТ ЗОХИОН БАЙГУУЛЖ БАЙНА.*

2

1. ЕВРОПЫН ХОЛБООНЫ ERASMUS “ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БАГШИЙН БОЛОВСРОЛ” ТӨСЛИЙН ОНЛАЙН ВИДЕО ХИЧЭЭЛҮҮД:

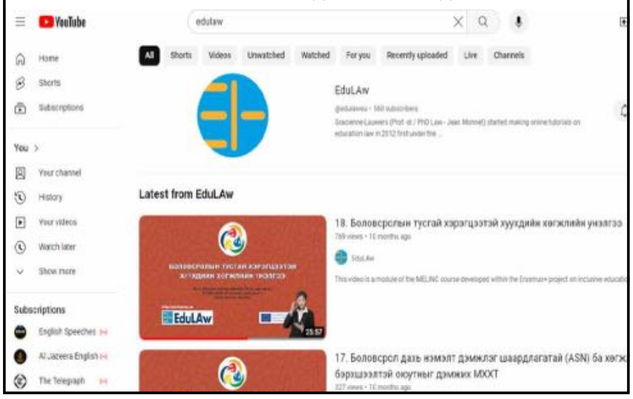

3

ЕВРОПЫН ХОЛБООНЫ ERASMUS “ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БАГШИЙН БОЛОВСРОЛ” ТӨСЛИЙН ОНЛАЙН ВИДЕО ХИЧЭЭЛҮҮД:

Төслийн зохицуулагчийн мэндчилгээ

01. “Тэгш хамруулах багшийн боловсрол” төслийн танилцуулга

02. Тусгай хэрэгцээтэй хүүхдүүдийг ЕБС-д тэгш хамруулан сургах нь

03 Тэгш хамруулах боловсролд тулгамдаж буй саад бэрхшээл

04. Тэгш хамруулах боловсрол дахь хүртээмжтэй орчин

05. ХБХЭК-ийн ТэХБ-ын тухай 24-р зүйлийн хэрэгжилт

06. Тэгш хамруулах боловсролын мөн чанар ба хэрэгжилт

07. Бельги улсын Фламанд дахь ТэХБ

08. Польш улс дахь Тэгш хамруулах боловсрол

4

09. Орос улс дахь Тэгш хамруулах боловсрол
10. Монгол улс дахь Тэгш хамруулах боловсрол
11. Тэгш хамруулах боловсролын багшлахуйн үндэс
12. Түрэмгий зан төрхтэй суралцагчидтай ажиллах арга зүй
13. АДХХЭ-тэй суралцагчидтай ажиллах арга зүй
14. АХЭ-тэй суралцагчидтай ажиллах арга зүй
15. Суралцахуйн түгээмэл загвар
16. Тусгай хэрэгцээтэй суралцагчдыг дэмжих Мэдээлэл харилцааны технологи
17. Боловсрол дахь нэмэлт дэмжлэг шаардлагатай (ASN) ба хөгжлийн бэрхшээлтэй оюутныг дэмжих МХТ
18. Боловсролын тусгай хэрэгцээтэй хүүхдийн хөгжлийн үнэлгээ

Mongolian Education Law for Inclusive Education – Free open training programmes for educational and legal professionals (melinc.eu)

5

ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛ ХИЧЭЭЛИЙГ СУДАЛСАН ОЮУТНЫ ТОО

БАБ, СӨБ хөтөлбөрүүдэд тэгш хамруулах боловсрол хичээлийг 2 кр ээр судлах болсон. Мөн цэцэрлэгийн туслах багшийн ангид тусгай хэрэгцээт боловсрол хичээлийг 2 кр ээр оруулж судлаж байна. Мөн бусад багш мэргэжлийн ангиудад 2 кр сонгон судлах хичээлээр судлаж байна.
Тэгш хамруулах боловсрол хичээлийг сургалтын төлөвлөгөөнд шинээр тусган бүрэн 2 кр ээр судалсан 111 оюутан байна.
•ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛ ХИЧЭЭЛИЙГ СУДАЛСАН ОЮУТНЫ СУДАЛГАА

Д/д	Мэргэжил	2022 онд	2023 онд	Нийт
1	СӨБ	21	17	38
2	БАБ	26	16	42
3	Цэцэрлэгийн туслах багш	8	23	31
4	Нийт			111

Тэгш хамруулах боловсролын агуулгыг бусад хичээлүүдэд тусгасан байдлаар бакалаврын 305 оюутан, 75 магистр, 7 докторант судалсан байна.

6

ХИЧЭЭЛИЙН АГУУЛГА ШИНЭЧИЛЖ, СУРГАЛТАД НЭВТРҮҮЛСЭН БАЙДАЛ

№	Түвшин	Хичээлийн нэр	Кредит	Цаг	Агуулгад өөрчлөлт оруулсан хувь	Сэдэв	Цаг	Судалсан суралцагчийн тоо	
								Монгол	Гадаад
1	Багш мэргэжлийн бакалавр	Боловсролын сэтгэл судлал	2	48	20.83 %	Тусгай хэрэгцээт суралцагчдын сэтгэл зүйн онцлог	2	2021-2022 онд 100 Оюутан 2022-2023 онд 103 2023-2024 онд 102	0
						Аутизмтай суралцагчдтай ажиллах арга зүй	2		
						Сурлагын хоцрогдлыг арилгах	2		
						Сургуулийн орчинд дасан зохицохуй	2		
						Сургуулийн материаллаг орчны стандарт	2		

7

№	Түвшин	Хичээлийн нэр	Кредит	Цаг	Агуулгад өөрчлөлт оруулсан хувь	Сэдэв	Цаг	Судалсан суралцагчийн тоо	
								Монгол	Гадаад
2	Боловсрол судлалын магистр	Боловсролын сэтгэл судлал	2	32	31.25%	Суралцахуйн бэрхшээл/хөгжлийн ялгаа: Онол, арга зүй Суралцахуйн бэрхшээл/хөгжлийн ялгааг харгалзан сургалт зохон байгуулах нь Хөгжлийн ялгаатай суралцагчдад зориулан хөтөлбөрийг өөрчлөх нь Тэгш хамруулан сургах боловсролыг төлөвлөх, удирдах Суралцагчийн онцлог, ялгаатай байдлыг таньж мэдэх, харгалзах	10	2021-2022 онд 30 2022-2023 онд 35 2023-2024 онд 10	

8

№	Түвшин	Хичээлийн нэр	Кредит	Цаг	Агуулгад өөрчлөлт оруулсан хувь	Сэдэв	Цаг	Судалсан суралцагчийн тоо	
								Монгол	Гадаад
3	Боловсрол судлалын магистр	Ерөнхий сурган хүмүүжүүлэх ухаан	2	32	12.5%	Суралцахуйн бэрхшээл	6	2021-2022 онд 30	2022-2023 онд 30
						Суралцахуйн түшээмэл загвар		2022-2023 онд 35	2023-2024 онд 10
						Тэгш хамруулах сургалтын UDL арга			
	Нийт								

9

№	Түвшин	Хичээлийн нэр	Кредит	Цаг	Агуулгад өөрчлөлт оруулсан хувь	Сэдэв	Цаг	Судалсан суралцагчийн тоо	
								Монгол	Гадаад
4	Доктор	Боловсролын удирдлага, эрх зүй	2	32	12.5%	Тэгш хамруулах сургалтын эрх зүйн орчин	2	2022-2023 онд 4	2022-2023 онд 3

Тэгш хамруулах боловсролын агуулгыг бусад хичээлүүдэд тусгасан байдлаар бакалаврын 305 оюутан, 75 магистр, 7 докторант судалсан байна.

10

11

Тэгш хамруулах боловсрол хичээлийг судалсан оюутнуудаас авсан судалгааны үр дүн

Таны бодлоор ТХБ хичээлээр цаашид анхаарч авч үзэх зүйл юу байна вэ? гэсэн асуултанд:

- Тусгай хэрэгцээтэй хүүхэдтэй ажиллах арга зүйн талаар илүү нарийн судлах
- Цааш нь гүнзгийрүүлэн мэргэжлийн түвшинд үзвэл илүү сонирхолтой байх
- Тэгш хамруулах боловсролын үзэл баримтлал, бодлогыг түгээн дэлгэрүүлэх, хөрсөн дээрээ буулгах. \Учир нь сургууль, цэцэрлэгийн багш нар энэ талаар мэдлэг дутмаг юм шиг санагдсан\
- Тэгш хамруулах боловсролын талаар эцэг эх, асран хамгаалагч, иргэд, сургууль, цэцэрлэгийн багш нар, улс төрч гэх зэрэг хүмүүст сургалт зохион байгуулах
- Бодит кейс дээр ажиллах гэсэн хариултуудыг өгсөн.

12

ЭРАСМУС+"ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БАГШИЙН БОЛОВСРОЛ" төслийн баруун бүсийн сургалт зохион байгууллаа

Европын холбооны санхүүжилттэй MELINC төслийн хүрээнд **"ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БАГШИЙН БОЛОВСРОЛ"** төслийн баруун бүсийн сургалт Ховд их сургууль дээр зохион байгуулав. Сургалтад баруун 5 аймаг болон Дорнод аймаг, Улаанбаатар хотын багш, мэргэжилтнүүдийн төлөөлөл болох 60 гаруй хүн хамрагдаж, 2 өдрийн турш **суралцагсдын ялгаатай байдал, тусгай хэрэгцээ, хэл соёл, нийгмийн гарал, эдийн засгийн хүчин зүйлсээс үл хамааран хүн бүрийн мэдлэг чадвараа дээшлүүлэх, боловсрол эзэмших тэгш хамруулах боловсролын талаар** асуудлуудыг хэлэлцлээ.

13

ЭРАСМУС+"ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БАГШИЙН БОЛОВСРОЛ" төслийн баруун бүсийн сургалт зохион байгууллаа

14

Тэгш хамруулах боловсролын тулгамдсан асуудал ба шийдэл" эрдэм шинжилгээний анхдугаар бага хурал зохион байгуулагдлаа

"Тэгш хамруулах багшийн боловсрол" төслийн хүрээнд "Тэгш хамруулах боловсролын тулгамдсан асуудал ба шийдэл" эрдэм шинжилгээний анхдугаар бага хурал зохион байгуулагдлаа.
Хурлыг нээж MELINC төслийн зохицуулагч, МУБИС, Нагояагийн их сургуулийн хамтарсан "Хүүхдийн хөгжлийг дэмжих төв"-ийн эрхлэгч доктор, дэд профессор Д. Одгэрэл, Ховд их сургуулийн ЭШХА эрхэлсэн дэд захирал доктор, дэд профессор Г. Амарзаяа, Дорнод их сургуулийн сургалт эрхэлсэн дэд захирал Б. Оюун-Эрдэнэ нар мэндчилгээ дэвшүүллээ.

15

Тэгш хамруулах боловсролын тулгамдсан асуудал ба шийдэл" эрдэм шинжилгээний анхдугаар бага хурал зохион байгуулагдлаа

Эрдэм шинжилгээний хуралд Улаанбаатар хот, зүүн болон баруун бүсийн их, дээд сургуулиудын багш, судлаачид, боловсрол, шинжлэх ухааны газрын арга зүйчид, ЕБС-ийн захирал, сургалтын менежер, багш нар оролцон илтгэл хэлэлцүүлснээс нэгдүгээр байранд Ховд аймгийн Буянт сумын ЕБС-ийн бага боловсролын сургалтын менежер Н. Алтанчимэг, бага ангийн багш Ж. Гульдан, О. Шолпан нарын "Ганцаарчилсан сургалтын хөтөлбөрөөр хичээллэж байгаа сурагчид ба ахиц амжилт" илтгэл, хоёрдугаар байранд ХИС-ийн физик инженерчлэлийн тэнхимийн багш Г. Нэмэхбаярын "Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дэд бүтцийн хүртээмжийн судалгаа" сэдэвт илтгэл,

16

Тэгш хамруулах боловсролын тулгамдсан асуудал ба шийдэл" эрдэм шинжилгээний анхдугаар бага хурал зохион байгуулагдлаа

гуравдугаар байранд ХИС-ийн Боловсрол судлал, арга зүйн тэнхимийн багш Ц. Бадамцэцэгийн "Тусгай хэрэгцээт хүүхдийг сургахад тулгамдаж буй бэрхшээлийн судалгаа" сэдэт илтгэл, тусгай байранд Увс аймгийн БШУ-ны газрын арга зүйч Б. Бүрнээхүүгийн "Аутизмын хүрээний эмгэгтэй хүүхдийг нийгэмшүүлэх, анги хамт олны дунд нь хөгжүүлэх боломж" сэдэт илтгэл болон Говь-Алтай аймгийн Есөнбулаг сумын 3-р сургуулийн хөгжлийн төвийн багш Р. Баярцацралын "Ганцаарчилсан сургалтын төлөвлөгөөгөөр хөгжлийн онцлог ялгаатай хүүхдийг тэгш хамруулан суралцуулах нь" сэдэвт илтгэлүүд тус тус шалгарлаа.

17

Тэгш хамруулах боловсролын тулгамдсан асуудал ба шийдэл" эрдэм шинжилгээний анхдугаар бага хурал зохион байгуулагдлаа

18

ОРОН НУТГИЙН ЦЭЦЭРЛЭГ, ЕБС-ИЙН БАГШ НАРТ ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛЫН АГУУЛГА, АРГАЗҮЙ, ОНЛАЙН ХИЧЭЭЛҮҮДИЙН СУРГАЛТ ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН

МУИС-ийн төслийн баг Ховд аймгийн Хөгжил ПК болон Ховд аймгийн Жаргалант сумын ерөнхий боловсролын 1, 2, Цаст-Алтай, Прогресс, 7-р сургуулийн багш нарт болон Жаргалант сумын цэцэрлэгүүдийн дэмжлэгийн багуудад тэгш хамруулах боловсролын онлайн сургалтын хичээлүүдийг зохион байгуулаад байна.

19

ОРОН НУТГИЙН ЦЭЦЭРЛЭГ, ЕБС-ИЙН БАГШ НАРТ ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛЫН АГУУЛГА, АРГАЗҮЙ, ОНЛАЙН ХИЧЭЭЛҮҮДИЙН СУРГАЛТ ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН

20

Багш нарыг чадваржуулах сургалтууд, онлайн хичээлүүдийн нэгэн үр дүн Ховд аймгийн Жаргалант сумын ерөнхий боловсролын 7-р сургуулийн төгсөгч Ө. Жавзан 2023 онд МУИС-ийн Ховд аймаг дахь салбар сургуулийн сэтгэл судлалын хөтөлбөрт элсэн суралцаж байна.

21

Тэгш хамруулах боловсролын чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажиллаж байна.

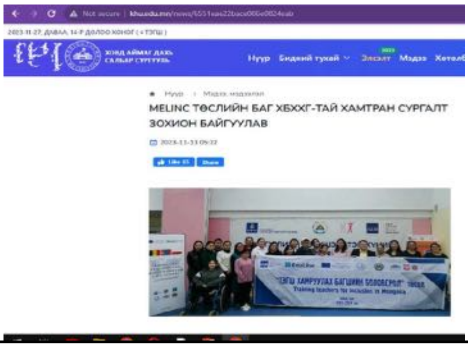

22

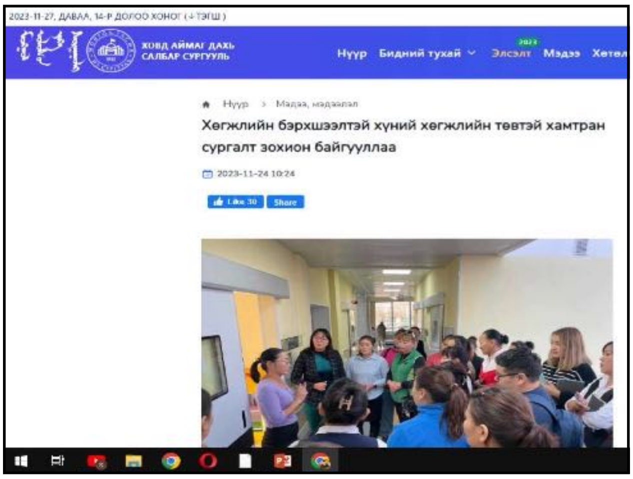

23

24

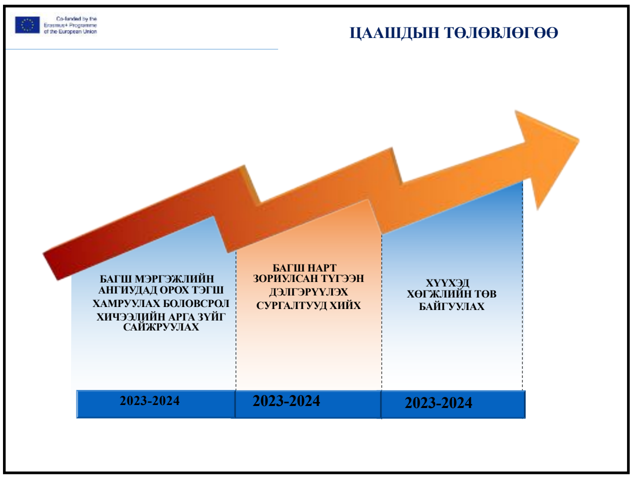
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union
ЦААШДЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ
БАГШ МЭРГЭЖЛИЙН АНГИУДАД ОРОХ ТЭГШ ХАМРУУЛАХ БОЛОВСРОЛ ХИЧЭЭЛИЙН АРГА ЗҮЙГ САЙЖРУУЛАХ
БАГШ НАРТ ЗОРИУЛСАН ТҮГЭЭН ДЭЛГЭРҮҮЛЭХ СУРГАЛТУУД ХИЙХ
ХҮҮХЭД ХӨГЖЛИЙН ТӨВ БАЙГУУЛАХ
2023-2024
2023-2024
2023-2024

25

/Кмуис-ийн Ховд аймаг дахь салбар сургууль
@khu_1979
7700-6901
Interoffice@khu.edu.mn

26